

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2008

Julkaistu Helsingissä 5 päivänä marraskuuta 2008

N:o 668—676

SISÄLLYS

N:o		Sivu
668	Laki Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta	2125
669	Laki Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta	2129
670	Laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta	2132
671	Laki yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetun lain muuttamisesta	2134
672	Laki kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muuttamisesta	2138
673	Tasavallan presidentin asetus kansalaisuudesta tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen voimaansaattamisesta ja yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta	2140
674	Tasavallan presidentin asetus kansalaisuudettomuuden vähentämisestä tehdyn yleissopimuksen voimaansaattamisesta ja yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta	2142
675	Valtioneuvoston asetus Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta	2143
676	Valtioneuvoston asetus Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta	2145

N:o 668

Laki

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta

Annettu Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Toimiala

Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi, sairauksien ja sosiaalisten ongelmien ehkäisemiseksi sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja sen palvelujen kehittämiseksi on Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Laitos on sosiaali- ja terveysministeriön alainen.

2 §

Tehtävät

Laitoksen tehtävänä on:

1) tutkia ja seurata väestön hyvinvointia ja terveyttä, niihin vaikuttavia tekijöitä ja niihin

liittyviä ongelmia, ongelmien yleisyyttä ja ehkäisymahdollisuuksia, sekä kehittää ja edistää toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja ongelmien vähentämiseksi;

2) tutkia, seurata, arvioida ja kehittää sekä ohjata sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja antaa asiantuntijatukea hyvinvointia ja terveyttä edistävien politiikkojen, toimintatapojen ja käytäntöjen toteuttamiseksi;

3) harjoittaa alan tutkimus- ja kehittämis-toimintaa, edistää innovaatioita sekä tehdä aloitteita ja esityksiä sosiaali- ja terveydenhuollon ja sen palvelujen kehittämiseksi ja väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi;

4) toimia tilastolain (280/2004) 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuna tilastoviranomai-

HE 124/2008
StVM 13/2008
EV 97/2008

116—2008

sena ja ylläpitää alan tiedostoja ja rekistereitä siten kuin niistä erikseen säädetään sekä huolehtia tehtäväalueensa tietoperustasta ja sen hyödyntämisestä;

5) kehittää ja ylläpitää sosiaali- ja terveysalan keskeisiä termejä, määrittäviä ja luokituksia; sekä

6) osallistua toimialansa kansainväliseen toimintaan.

Laitoksen tulee lisäksi huolehtia niistä tehtävistä, jotka laissa tai sen nojalla säädetään sen tehtäväksi tai jotka sosiaali- ja terveysministeriö sille määrää. Lisäksi laitos voi toimia oikeuslääketieteellisten ja terveydenhuollon palvelujen tuottajana silloin, kun tällainen toiminta liittyy välittömästi sen tutkimus-, asiantuntija- tai kehittämistoimintaan.

3 §

Johtaminen ja ratkaisuvallta

Laitosta johtaa pääjohtaja. Pääjohtaja ratkaisee laitoksessa päätettävät asiat, joita ei ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty laitoksen palveluksessa olevan muun henkilön ratkaistavaksi.

Laitoksessa on Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen neuvosto. Lisäksi laitoksessa voi olla neuvottelukuntia, joiden tehtävänä on edistää laitoksen tehtävää ja sen toimialaan kuuluvaa tieteellistä tutkimusta sekä laitoksen ja sen sidosryhmien välistä yhteistyötä. Laitos asettaa neuvoston ja päättää neuvottelukuntien asettamisesta.

Laitoksen organisaatiosta, sisäisestä työnjaosta, asioiden käsittelystä ja ratkaisemisesta sekä toiminnan muusta järjestämisestä määrätään pääjohtajan vahvistamassa työjärjestyksessä.

4 §

Toimipaikat

Laitoksen toimipaikoista ja niiden sijoittamisesta määrätään työjärjestyksessä.

5 §

Tietojen ja näytteiden kerääminen ja käyttö

Tilastointitehtäviin ja laitoksen ylläpitä-

miin valtakunnallisiin terveydenhuollon henkilökistereihin kerättävistä tiedoista, niiden luovuttamisesta ja salassapidosta on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

Laitoksella on oikeus saada maksutta sekä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä toimialaansa kuuluvien tilastointi-, tutkimus-, suunnittelu- tai selvitystehtävien hoitamista varten tarvittavat tiedot Kansaneläkelaitokselta sen toimeenpantavaksi säädettyistä etuuksista ja niiden käytöstä.

Laitos voi tämän lain 2 §:ssä tai muussa laissa sille säädettyjen tutkimus- ja selvitystehtävien suorittamiseksi kerätä ja käsitellä henkilötietoja sekä veri- ja kudospäätteitä.

Jos yliopiston, muun tutkimuslaitoksen, yksityisen tutkijan tai tutkijaryhmän taikka sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikön tekemä tutkimus ja sen aineisto on väestön hyvinvoinnin tai terveyden ja niiden tutkimuksen kannalta erityisen merkityksellinen, aineisto voidaan salassapitosäännösten estämättä siirtää sopimuksella Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle sen tutkimustoiminnassa käytettäväksi. Edellytyksenä kerätyn tutkimusaineiston siirrolle on, että toimivaltainen eettinen toimikunta antaa myönteisen lausunnon tutkimusaineiston luovutuksesta. Luovutetun aineiston käyttöön sovelletaan muutoin, mitä tällaisen aineiston käytöstä tässä laissa tai muualla säädetään.

6 §

Sopimusten tekeminen

Laitos voi tehdä sopimuksia tutkimushankkeiden ja -ohjelmien toteuttamisesta ja toimintaansa liittyvien tehtävien ja tutkimusten suorittamisesta sekä toimeksiantajana että työn suorittajana. Laitos voi talousarvionsa rajoissa käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita. Laitos ei saa antaa kunnille eikä kuntayhtymille maksullisia konsultaatiopalveluja, jotka kohdistuvat sellaisiin kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistehtäviin, joita laitos suorittaa lain, 2 §:n 2 momentissa tarkoitettun ministeriön määräyksen tai tulosopimuksen perusteella.

7 §

Maksut

Laitoksen suoritteista perittäviin maksuihin sovelletaan valtion maksuperustelakia (150/1992). Tarkempia säännöksiä maksuista annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

8 §

Lahjoitusten vastaanottaminen

Laitos voi ottaa vastaan lahjoituksia toimintaansa varten.

Laitos voi ottaa lahjoituksena vastaan myös näytekokoelmia sekä tieteellisen tutkimuksen tai laitoksen toiminnan kannalta merkityksellisiä aineistoja ja henkilörekistereitä. Lahjoituksena saataviin aineistoihin sovelletaan 5 §:n 3 ja 4 momentin säännöksiä.

9 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset laitoksen tehtävistä, johtavista virkamiehistä, kelpoisuusvaatimuksista ja palvelussuhteeseen ottamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

10 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

Tällä lailla kumotaan kansanterveyslaitoksesta annettu laki (828/1981) ja sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksesta annettu laki (1073/1992) niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

11 §

Siirtymäsäännökset

Muussa laissa tai asetuksessa taikka valtioneuvoston tai ministeriön päätöksessä olevalla viittaauksella Kansanterveyslaitokseen, Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskukseen tai sosiaali- ja terveyshalli-

tukseen tarkoitetaan tämän lain voimaantulon jälkeen viittausta Terveyden ja hyvinvoinnin laitokseen.

Kansanterveyslaitoksen ja Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskukseen tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat asiat, tehdyt sopimukset ja sitoumukset samoin kuin niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle. Kansanterveyslaitoksen ja Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskukseen hallussa olevat tilastot ja rekisterit sekä suostumuksen perusteella tai muutoin kerätyt näyte-, tutkimus- ja muut aineistot siirtyvät Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos voi säilyttää ja käyttää tässä laissa tarkoitettuihin tehtäviin sekä väestön hyvinvointia tai terveyttä edistävien tuotteiden tai palveluiden kehittämiseen Kansanterveyslaitoksen tai Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskukseen hallussa olleita 2 momentissa tarkoitettuja tietoja sekä kudos- tai muita näytteitä samoin edellytyksin ja rajauksin kuin edellä mainitut laitokset ovat voineet niitä tehtäviinsä käyttää, jollei lailla toisin säädetä.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitokseen perustetaan 1 päivästä tammikuuta 2009 lukien pääjohtajan virka, johon sovelletaan sen perustamisen jälkeen valtion virkamieslain (750/1994) säännöksiä. Samasta ajankohdasta lukien lakkautetaan valtion talousarviossa eriteltyt Kansanterveyslaitoksen ja Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskukseen pääjohtajan virat. Virkojen lakkaaminen ei edellytä erityistä perustetta eikä virkamiehen suostumusta. Virkojen lakatessa niihin perustuneet virkasuhteet päättyvät ilman irtisanomista.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi ennen tämän lain voimaantuloa perustaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen pääjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivat johtavat virat ja nimittää virkamiehet virkoihin niitä ensimmäisen kerran täytettäessä.

Muu Kansanterveyslaitoksen ja Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskukseen virka- ja työsuhteinen henkilöstö sekä vastaavat virat ja tehtävät siirtyvät tämän lain voimaan tullessa perustettavaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitokseen. Määräaikainen hen-

kilöstö siirtyy määräaikaisen palvelussuhteen ajaksi. Viran tai tehtävän siirtyminen samalla työssäkäyntialueella ei edellytä virkamiehen tai työntekijän suostumusta. Siirtyvä henkilöstö säilyttää siirtymähetkellä palvelussuhteeseensa liittyvät oikeutensa ja velvollisuutensa sekä euromääräisen palkkansa. Jos vi-

ran tehtävät muuttuvat olennaisesti ja sen tilalle perustetaan uusi virka, uusi virka voidaan täyttää ilman haettavaksi julistamista.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

N:o 669

L a k i**Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta**

Annettu Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Toimiala

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto on sosiaali- ja terveysministeriön alainen keskusvirasto, joka edistää ohjauksen ja valvonnan keinoin oikeusturvan toteutumista ja palvelujen laatua sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä elinympäristön ja väestön terveysriskien hallintaa.

2 §

Tehtävät

Viraston tehtävänä on huolehtia:

1) terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994), kansanterveyslaissa (66/1972), työterveyshuoltolaissa (1383/2001), erikoissairaanhoidolaissa (1062/1989), mielenterveyslaissa (1116/1990), yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990), tartuntatautilaissa (583/1986), sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetussa laissa (159/2007), sähköisestä lääkemääräyksestä annetussa laissa (61/2007), sosiaalihuoltolaissa (710/1982), yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetussa laissa (603/1996), kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa

laissa (519/1977), terveydensuojelulaissa (763/1994), alkoholilaissa (1143/1994), kemikaalilaissa (744/1989), toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetussa laissa (693/1976) ja geenitekniikkalaissa (377/1995) sille säädetystä lupahallinnosta, ohjauksesta ja valvonnasta;

2) raskauden keskeyttämistä, steriloisimista, oikeuspsykiatriaa, hedelmöityshoitoja, ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellistä käyttöä, lääketieteellistä tutkimusta ja kuolemansyyn selvittämistä koskevassa lainsäädännössä sille säädettyistä tehtävistä;

3) muussa laissa tai asetuksessa sille säädettyistä tehtävistä.

Virasto hoitaa lisäksi ne edellä tarkoitetun lainsäädännön nojalla sen toimialaan liittyvät tehtävät, jotka sosiaali- ja terveysministeriö sille määrää.

3 §

Lautakunnat

Virastossa on terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunta, raskauden keskeyttämis- ja steriloisimisasioiden lautakunta ja oikeuspsykiatristen asioiden lautakunta. Lautakuntien asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä sekä toiminnan muusta järjestämisestä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Johtaminen ja ratkaisuvallta

Virastoa johtaa ylijohtaja. Ylijohtaja ratkaisee viraston päätettävät asiat, joita ei ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty lautakunnan tai viraston muun virkamiehen ratkaistaviksi. Ylijohtaja vahvistaa viraston työjärjestyksen.

5 §

Asiantuntijat

Virasto voi talousarvionsa rajoissa käyttää asiantuntijoita ja tehdä sopimuksia viranomaisten, yhteisöjen ja yksityisten henkilöiden kanssa toimialaansa kuuluvien yksittäisten asiantuntijatehtävien suorittamisesta. Viraston pysyvistä asiantuntijoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Virasto voi antaa salassapitovelvollisuutta koskevien säännösten estämättä 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille, yhteisöille ja henkilöille luvan saada säännöksessä tarkoitettujen tehtäviensä suorittamiseksi välttämättömiä tietoja.

Viraston asiantuntijana toimivaan henkilön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

6 §

Tietojen antaminen

Valtion ja kunnan viranomainen sekä muu julkisoikeudellinen yhteisö, Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus, potilasvahinkolautakunta, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos, vakuutuslaitos, huoltotoimintaa tai sairaanhoitotoimintaa harjoittava yhteisö tai laitos sekä apteekki ovat velvollisia pyynnöstä antamaan maksutta virastolle 2 §:ssä tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset sen estämättä, mitä salassapitovelvollisuudesta säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla viranomaisella, yhteisöllä ja laitoksella sekä apteekilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus ilman viraston pyyntöäkin ilmoittaa sille seikasta, joka voi vaarantaa asiakas- tai potilasturvallisuutta, elinympäristön tai väestön

terveellisyttä tai turvallisuutta taikka joka voi vaikuttaa valvottavan toiminnanharjoittajan luotettavuusarviointiin.

Virastolla ja lääninhallituksilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa toisilleen 2 §:ssä tarkoitettujen tehtävien suorittamisessa tarvittavat tiedot ja selvitykset.

7 §

Tarkemmat säännökset

Viraston johtavista virkamiehistä, kelpoisuusvaatimuksista ja palvelussuhteeseen ottamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Viraston organisaatiosta, sisäisestä työnjosta, asioiden käsittelystä ja ratkaisemisesta sekä toimintojen muusta järjestämisestä määrätään viraston työjärjestyksessä.

8 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009. Lain 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettun sosiaalihuoltolain, yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetun lain ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisen ohjaus- ja valvonta-tehtävän osalta laki tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Tällä lailla kumotaan terveydenhuollon oikeusturvakeskuksesta 27 päivänä marraskuuta 1992 annettu laki (1074/1992) ja sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksesta 8 päivänä joulukuuta 1994 annettu laki (1146/1994) niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

9 §

Siirtymäsäännökset

Muussa laissa tai asetuksessa taikka valtioneuvoston tai ministeriön päätöksessä olevalla viittauksella Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukseen tai Terveydenhuollon oikeusturvakeskukseen tarkoitetaan tämän lain tultua voimaan viittausta Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskukseen.

Tämän lain voimaan tullessa Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksessa tai Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksessa vireillä olevat asiat, tehdyt sopimukset ja sitoumukset samoin kuin niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoon perustetaan 1 päivästä tammikuuta 2009 lukien ylijohtajan virka, johon sovelletaan sen perustamisen jälkeen valtion virkamieslain (750/1994) säännöksiä. Virka voidaan täyttää ennen tämän lain voimaantuloa. Lain voimaan tullessa lakkaavat Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen ja Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen ylijohtajien talousarviossa eriteltyt virat. Virkojen lakkaaminen ei edellytä erityistä perustetta eikä virkamiehen suostumusta. Virkojen lakatessa niihin perustuneet virkasuhteet päättyvät ilman irtisanomista.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi ennen tämän lain voimaantuloa perustaa ylijohtajan

välittömässä alaisuudessa toimivat johtavat virat ja nimittää virkamiehet virkoihin niitä ensimmäisen kerran täytettäessä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen ja Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen virka- ja työsuhteinen henkilöstö sekä vastaavat virat ja työsuhteiset tehtävät siirtyvät tämän lain voimaan tullessa perustettavaan virastoon. Määräaikainen henkilöstö siirtyy määräaikaisen palvelusuhteen keston ajaksi. Viran tai tehtävän siirtyminen samalla työssäkäyntialueella ei edellytä virkamiehen tai työntekijän suostumusta. Siirtyvä henkilöstö säilyttää siirtymähetkellä palvelussuhteeseensa liittyvät oikeutensa ja velvollisuutensa sekä euromääräisen palkkansa. Jos viran tehtävät muuttuvat olennaisesti ja sen tilalle perustetaan uusi virka, voidaan uusi virka täyttää ilman haettavaksi julistamista.

Tämän lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

N:o 670

L a k i**sosiaalihuoltolain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä syyskuuta 1982 annetun sosiaalihuoltolain (710/1982) 3 §, sellaisena kuin se on laissa 93/1991, sekä
lisätään lakiin siitä lailla 736/1992 kumotun 55 §:n tilalle uusi 55 § sekä lailla 813/2000 kumotun 56 ja 57 §:n tilalle uusi 56 ja 57 § seuraavasti:

3 §

Sosiaalihuollon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

Läänin alueella sosiaalihuollon suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat lääninhallituksille.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisena lääninhallitusten toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi sosiaalihuollon ohjauksessa ja valvonnassa. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja valvoo sosiaalihuoltoa erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat:

- 1) periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;
- 2) useaa lääniä tai koko maata koskevat asiat;
- 3) asiat, jotka liittyvät Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa käsiteltävään terveydenhuoltoon tai terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevaan valvonta-asiaan; sekä
- 4) asiat, joita lääninhallitus on esteellinen käsittelemään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja lääninhallitusten tarkemmasta työnjaosta ohjauksessa ja valvonnassa voidaan tarvittaessa säätää valtioneuvoston asetuksella.

Valtakunnan hallintoviranomaisille tämän lain mukaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaan maakunnassa säädetään valtioneuvoston asetuksella.

55 §

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja lääninhallitus voivat tarkastaa kunnan ja kuntayhtymän tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi lisäksi perustellusta syystä määrätä lääninhallituksen tekemään tarkastuksen. Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta.

Tarkastaja on päästettävä kaikkiin toimipaikan tiloihin. Tarkastuksessa on salassapitosäännösten estämättä esitettävä kaikki tarkastajan pyytämät asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä tarkastuksen toimittamiseksi. Lisäksi tarkastajalle on salassapitosäännösten estämättä annettava maksutta hänen pyytämänsä jäljennökset tarkastuksen toimittamiseksi välttämättömistä asiakirjoista. Tarkastajalla on myös oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana. Tarkastajan apuna voi olla tarkastuksen toteuttamiseksi tarpeellisia asiantuntijoita.

Poliisin on tarvittaessa annettava Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle ja

läänihallitukselle virka-apua tarkastuksen suorittamiseksi.

Tarkastuksesta on pidettävä pöytäkirjaa.

Tarkastuksessa erityisesti huomioon otettavista asioista ja tarkastusmenettelyn tarkemmasta sisällöstä sekä tarkastuksessa pidettävästä pöytäkirjasta ja sen säilyttämisestä ja säilyttämisaikasta voidaan tarvittaessa säätää valtioneuvoston asetuksella.

56 §

Jos sosiaalihuollon järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan asiakasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain vastaista, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai lääninhallitus voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Jos asiakasturvallisuus sitä edellyttää, toiminta voidaan määrätä välittömästi keskeytettäväksi taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kieltää välittömästi.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai lääninhallitus voi velvoittaa kunnan tai kuntayhtymän noudattamaan 1 momentissa tarkoitettua määräystä sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään, taikka että toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kielletään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja lääninhallituksen päätöstä toiminnan keskeyttämisestä taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käytön kieltämisestä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske

Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

lääkelaiissa (395/1987) eikä terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista annetussa laissa (1505/1994) tarkoitettua toimintaa, jonka valvonnasta vastaa Lääkelaitos. Jos Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai lääninhallitus on valvonnassaan havainnut lääkehuoltoa taikka terveydenhuollon laitteita tai tarvikkeita koskevia puutteita tai muita epäkohtia, niistä on ilmoitettava Lääkelaitokselle.

57 §

Jos sosiaalihuollon ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että kunta tai kuntayhtymä on tämän lain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menettelyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja lääninhallitus voivat antaa kunnalle tai kuntayhtymälle taikka virheellisesti toiminnasta vastuussa olevalle virkamiehelle huomautuksen vastaisen toiminnan varalle.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja lääninhallitus voivat, jos asia ei anna aihetta huomautukseen tai muihin toimenpiteisiin, kiinnittää valvottavan huomiota toiminnan asianmukaiseen järjestämiseen ja hyvän hallintotavan noudattamiseen.

Tässä pykälässä tarkoitettuun Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tai lääninhallituksen antamaan huomautukseen ja huomion kiinnittämiseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

N:o 671

Laki**yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta 9 päivänä elokuuta 1996 annetun lain (603/1996) 7, 7 a, 7 b, 8, 11—13, 16 ja 17 §, sellaisina kuin niistä ovat 7, 7 a, 7 b ja 11 § laissa 691/2005, seuraavasti:

7 §

Yksityisten palvelujen antajien rekisteri

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja lääninhallitukset pitävät yhdessä valtakunnallista tietojärjestelmää (*yksityisten palvelujen antajien rekisteri*) tässä laissa tarkoitettujen lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä sekä toiminnan valvontaa ja tilastointia varten. Tietojärjestelmään kuuluvat erillisinä osina rekisteri yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista sekä, siten kuin yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) säädetään, rekisteri terveydenhuollon yksityisistä palvelujen tuottajista ja terveydenhuollon itsenäisistä ammatinharjoittajista. Tietojärjestelmän toimivuudesta vastaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto.

Lääninhallitukset tallettavat yksityisten palvelujen antajien rekisteriin 5 §:n 3 momentissa ja 6 §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot sekä:

- 1) tiedot toiminnan muutoksista;
- 2) tiedot tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja kieltojen rikkomisesta ja valvontaviranomaisen määräämistä seuraamuksista, tiedot valvontaviranomaisen suorittamista tarkastuksista ja niiden tuloksista sekä muut valvonnassa tarvittavat tiedot;
- 3) muut lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä ja tilastointia varten tarpeelliset tiedot, jotka

eivät sisällä henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettuja tietoja.

Kunnan on ilmoitettava lääninhallitukselle tiedot rekisterinpittoa varten.

Vastuullisena rekisterinpitäjänä toimii Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja lääninhallitukset saavat käyttää rekisterien tietoja tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Lääninhallitus vastaa rekisteriin tallettamistaan tiedoista ja toimivaltaansa kuuluvien luovutusten lainmukaisuudesta. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan tässä laissa säädetyn lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentin perusteella rekisteriin tallettavista tiedoista.

Sosiaalipalvelujen tuottajana toimivaa henkilöä, sosiaalipalvelujen vastuuhenkilöä sekä rekisterinpidosta vastaavaa henkilöä koskevat tiedot poistetaan rekisteristä viiden vuoden kuluttua siitä, kun rekisteriin merkitty on lopettanut toimintansa sosiaalipalvelujen tuottajana tai vastuuhenkilönä.

7 a §

Tietojen luovuttaminen yksityisten palvelujen antajien rekisteristä ja niiden julkisuus

Salassapitosäännösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä Sosi-

aali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja lääninhallitukset saavat luovuttaa yksityisten palvelujen antajien rekisteristä teknisen käyttöyhteyden avulla sen lisäksi, mitä muualla lainsäädännössä säädetään:

1) Kansaneläkelaitokselle sairausvakuutus-, eläke- ja vammaisetuuksia myönnettäessä tarvittavat tiedot yksityisistä sosiaalihuollon palvelujen tuottajista; sekä

2) Terveys- ja hyvinvoinnin laitokselle tilastointia varten tarvittavat tiedot 5 ja 6 §:n mukaisista palvelujen tuottajista sekä 10 §:n tarkoittamista toimintakertomuksista.

Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän viranomaisen on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojaamisesta huolehditaan asianmukaisesti.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi lisäksi julkistaa ja luovuttaa julkisen tietoverkon välityksellä yksityisten palvelujen antajien rekisteristä yksityisten sosiaalipalvelujen antajan nimen tai toiminimen, palvelualan sekä kaikkien toimintayksiköiden ja toimipisteiden osoitteet ja yhteystiedot. Muista kuin itsenäisistä ammatinharjoittajista saa julkisessa tietoverkossa olla myös muita yritystoimintaa koskevia julkisia tietoja. Itsenäinen ammatinharjoittaja voi kuitenkin kieltää itseään koskevien osoitteiden ja yhteystietojen julkaisemisen.

Muuhun kuin julkisessa tietoverkossa tapahtuvaan julkisten henkilötietojen luovutukseen sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa säädetään. Palvelujen tuottajan ja itsenäisen ammatinharjoittajan ilmoitettua toiminnan lopettamisesta saa niitä koskevia tietoja julkaista ja luovuttaa julkisessa tietoverkossa enintään 12 kuukauden ajan siitä, kun lopettamisilmoitus saapui lääninhallitukseen.

7 b §

Maksut

Lupa sosiaalipalvelujen tuottamiseksi ja 6 §:ssä tarkoitettua toimintaa koskevan ilmoituksen rekisteröinti on maksullinen. Lisäksi 5 §:ssä tarkoitettua luvan saaneelta palvelujen tuottajalta voidaan periä vuosimaksu. Maksuista säädetään tarkemmin ministeriön ase-

tuksella ottaen huomioon, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) ja sen nojalla maksuista säädetään. Läninhallitus voi antaa tarkempia määräyksiä maksujen suorittamisesta.

Läninhallitusten tulee suorittaa 1 momentin mukaisista vuosimaksuista Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle osuus, joka kattaa yksityisten palvelujen antajien rekisterin ylläpitämisestä aiheutuvat kustannukset. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle suoritettavasta osuudesta säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitettulla ministeriön asetuksella.

8 §

Valvontaviranomaiset

Tähän lakiin perustuvan toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

Tässä laissa tarkoitettujen palvelujen valvonta kuuluu asianomaiselle lääninhallitukselle sekä sille kunnalle, jossa palveluja annetaan. Kunnassa valvontaviranomaisena toimii sosiaalihuollosta vastaava toimielin tai sen määräämä viranhaltija.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisena lääninhallitusten toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi palvelujen valvonnassa. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja valvoo palveluja erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat:

1) periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;

2) useaa lääniä tai koko maata koskevat asiat;

3) asiat, jotka liittyvät Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa käsiteltävään terveydenhuoltoon tai terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevaan valvonta-asiaan; sekä

4) asiat, joita lääninhallitus on esteellinen käsittelemään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja lääninhallitusten tarkemmasta työnsäädästä ohjauksessa ja valvonnassa voidaan tarvittaessa säätää valtioneuvoston asetuksella.

11 §

Tiedonsaantioikeus

Sosiaali- ja terveystalalan lupa- ja valvontavirastolla, lääninhallituksilla ja kunnilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä ja maksutta saada tehtävänsä suorittamista varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset sosiaalipalvelujen tuottajilta.

12 §

Tarkastusoikeus

Sosiaali- ja terveystalalan lupa- ja valvontavirasto ja lääninhallitus voivat tarkastaa palvelujen tuottajan tässä laissa tarkoitettujen toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Sosiaali- ja terveystalalan lupa- ja valvontavirasto voi perustellusta syystä määrätä lääninhallituksen tekemään tarkastuksen. Sosiaali- ja terveystalalan lupa- ja valvontavirasto tai lääninhallitus voi lisäksi pyytää kunnan sosiaalihuollosta vastaavaa toimielintä perustellusta syystä tarkastamaan toimintayksikön. Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta.

Tarkastaja on päästettävä kaikkiin toimipaikan tiloihin. Tarkastuksessa on salassapitosäännösten estämättä esitettävä kaikki tarkastajan pyytämät asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä tarkastuksen toimittamiseksi. Lisäksi tarkastajalle on salassapitosäännösten estämättä annettava maksutta hänen pyytämänsä jäljennökset tarkastuksen toimittamiseksi välttämättömistä asiakirjoista. Tarkastajalla on myös oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana. Tarkastajan apuna voi olla tarkastuksen toteuttamiseksi tarpeellisia asiantuntijoita.

Tarkastuksesta on pidettävä pöytäkirjaa.

Kunnan toimielimen on heti ilmoitettava tietoonsa tulleista puutteellisuuksista tai epäkohdista asianomaiselle lääninhallitukselle.

13 §

Virka-apu

Poliisi on velvollinen antamaan valvonta-

viranomaiselle virka-apua 11 ja 12 §:ssä tarkoitettujen valvontatehtävien suorittamisessa sekä 16 §:ssä tarkoitettujen keskeyttämisen ja käyttökiellon täytäntöönpanemisessa.

16 §

Määräykset ja pakkokeinot

Jos yksityinen sosiaalipalvelujen tuottaja ei ole täyttänyt ilmoitus- tai luvanhakuvollisuuttaan tai jos sosiaalipalvelujen järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan asiakasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain vastaista, Sosiaali- ja terveystalalan lupa- ja valvontavirasto tai lääninhallitus voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Jos asiakasturvallisuus sitä edellyttää, toiminta voidaan määrätä keskeytettäväksi taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kieltää välittömästi.

Sosiaali- ja terveystalalan lupa- ja valvontavirasto tai lääninhallitus voi velvoittaa asianomaisen palvelujen tuottajan noudattamaan 1 momentissa tarkoitettua määräystä sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään, taikka että toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kielletään.

Sosiaali- ja terveystalalan lupa- ja valvontaviraston ja lääninhallituksen päätöstä toiminnan keskeyttämisestä taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käytön kieltämisestä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske lääkelaisissa (395/1987) eikä terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista annetussa laissa (1505/1994) tarkoitettua toimintaa, jonka valvonnasta vastaa Lääkelaitos. Jos Sosiaali- ja terveystalalan lupa- ja valvontavirasto tai lääninhallitus on valvonnassaan havainnut lääkehuoltoa taikka terveydenhuollon laitteita tai tarvikkeita koskevia puutteita tai muita epäkohtia, niistä on ilmoitettava Lääkelaitokselle.

17 §

Huomautus ja huomion kiinnittäminen

Jos yksityisten sosiaalipalvelujen ohjauksen tai valvonnan yhteydessä todetaan, että palvelujen tuottaja on tämän lain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, eikä asia anna aiheutta muihin toimenpiteisiin, voi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai lääninhallitus antaa palvelujen tuottajalle tai sen sosiaalipalvelujen vastuuhenkilölle huomautuksen

Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 2008

vastaisen toiminnan varalle tai kiinnittää huomiota toiminnan asianmukaiseen järjestämiseen ja hyvän hallintotavan noudattamiseen.

Tässä pykälässä tarkoitettuun Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tai lääninhallituksen antamaan huomautukseen ja huomion kiinnittämiseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2009.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

Laki**kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kehitysvammaisten erityishuollosta 23 päivänä kesäkuuta 1977 annetun lain (519/1977) 3 §, sellaisena kuin se on laeissa 96/1991, 1369/1996 ja 414/2001, sekä *lisätään* lakiin siitä lailla 26/1984 kumotun 75 §:n tilalle uusi 75 § ja lailla 702/1982 kumotun 76 ja 77 §:n tilalle uusi 76 ja 77 § seuraavasti:

3 §

Erityishuollon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

Läänin alueella erityishuollon suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu lääninhallitukselle. Jos erityishuoltopiiri sijaitsee kahden tai useamman läänin alueella, lääninhallitusten tulee toimia keskenään yhteistyössä.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisena lääninhallitusten toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi erityishuollon ohjauksessa ja valvonnassa. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja valvoo erityishuoltoa erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat:

- 1) periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;
- 2) useaa lääniä tai koko maata koskevat asiat;
- 3) asiat, jotka liittyvät Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa käsiteltävään terveydenhuoltoon tai terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevaan valvonta-asiaan; sekä
- 4) asiat, joita lääninhallitus on esteellinen käsittelemään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja lääninhallitusten tarkemmasta työnsäntä ohjauksessa ja valvonnassa voidaan tarvittaessa säätää valtioneuvoston asetuksella.

Kehitysvammaisten erityishuollon asiantuntijavirastona toimii Terveyden ja hyvin-

voinnin laitos, josta säädetään Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetussa laissa (668/2008).

75 §

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja lääninhallitus voivat tarkastaa kunnan ja kuntayhtymän tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi lisäksi perustellusta syystä määrätä lääninhallituksen tekemään tarkastuksen. Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta.

Tarkastaja on päästettävä kaikkiin toimi- paikan tiloihin. Tarkastuksessa on salassapitosäännösten estämättä esitettävä kaikki tarkastajan pyytämät asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä tarkastuksen toimittamiseksi. Lisäksi tarkastajalle on salassapitosäännösten estämättä annettava maksutta hänen pyytämänsä jäljennökset tarkastuksen toimittamiseksi välttämättömistä asiakirjoista. Tarkastajalla on myös oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana. Tarkastajan apuna voi olla tarkastuksen toteuttamiseksi tarpeellisia asiantuntijoita.

Poliisin on tarvittaessa annettava Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle ja lääninhallitukselle virka-apua tarkastuksen suorittamiseksi.

Tarkastuksesta on pidettävä pöytäkirjaa.

Tarkastuksessa erityisesti huomioon otettavista asioista ja tarkastusmenettelyn tarkem-

masta sisällöstä sekä tarkastuksessa pidettävästä pöytäkirjasta ja sen säilyttämisestä ja säilyttämisaikasta voidaan tarvittaessa säätää valtioneuvoston asetuksella.

76 §

Jos kehitysvammaisten erityishuollon järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan asiakasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain vastaista, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai lääninhallitus voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Jos asiakasturvallisuus sitä edellyttää, toiminta voidaan määrätä välittömästi keskeytettäväksi taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kieltää välittömästi.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai lääninhallitus voi velvoittaa kunnan tai kuntayhtymän noudattamaan 1 momentissa tarkoitettua määräystä sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään, taikka että toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kielletään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja lääninhallituksen päätöstä toiminnan keskeyttämisestä taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käytön kieltämisestä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske lääkelaissa (395/1987) eikä terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista annetussa laissa (1505/1994) tarkoitettua toimintaa, jonka val-

vonnasta vastaa Lääkelaitos. Jos Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai lääninhallitus on valvonnassaan havainnut lääkehuoltoa taikka terveydenhuollon laitteita tai tarvikkeita koskevia puutteita tai muita epäkohtia, niistä on ilmoitettava Lääkelaitokselle.

77 §

Jos kehitysvammaisten erityishuollon ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että kunta tai kuntayhtymä on tämän lain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja lääninhallitus voivat antaa kunnalle tai kuntayhtymälle taikka virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle virkamiehelle huomautuksen vastaisen toiminnan varalle.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja lääninhallitus voivat, jos asia ei anna aihetta huomautukseen tai muihin toimenpiteisiin, kiinnittää valvottavan huomiota toiminnan asianmukaiseen järjestämiseen ja hyvän hallintotavan noudattamiseen.

Tässä pykälässä tarkoitettuun Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tai lääninhallituksen antamaan huomautukseen ja huomion kiinnittämiseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2009.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

N:o 673

Tasavallan presidentin asetus**kansalaisuudesta tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen voimaansaattamisesta ja yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta**

Annettu Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 2008

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty maahanmuutto- ja eurooppaministerin esittelystä, säädetään:

1 §

Strasbourgissa 6 päivänä marraskuuta 1997 kansalaisuudesta tehty eurooppalainen yleissopimus, jonka eduskunta on hyväksynyt 13 päivänä toukokuuta 2008 ja jonka tasavallan presidentti on hyväksynyt 18 päivänä heinäkuuta 2008 ja jota koskeva hyväksymiskirja on talletettu Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan 6 päivänä elokuuta 2008, tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 2008 niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Suomi on hyväksymiskirjan tallettamisen yhteydessä tehnyt seuraavat varaukset ja antanut seuraavan ilmoituksen:

Suomi tekee yleissopimuksen 29 artiklan 1 kappaleen mukaisesti 21 artiklan 3 kappaleen g kohtaan varauman, jonka mukaan 21 artiklaan perustuvat velvoitteet eivät sido Suomea määrättäessä joukkoja asevelvollisuuslain nojalla ylimääräiseen palvelukseen, jolla tarkoitetaan normaaliolojen vakavassa häiriötilanteessa tai poikkeusoloissa määrättävää palve-

lusta, jonka tarkoituksena on kohottaa ja ylläpitää puolustusvalmiutta ja harjoittaa joukkokokonaisuuksia niille suunnitellussa kokoonpanossa niin, että joukko voidaan tarvittaessa määrätä liikekannallepanon aikaiseen palvelukseen.

Suomi tekee yleissopimuksen 29 artiklan 1 kappaleen mukaisesti yleissopimuksen 22 artiklan a kohtaan varauman, jonka mukaan toisessa sopimusvaltiossa varusmiespalveluksesta vapautetun ei katsota suorittaneen varusmiespalvelusta Suomessa. Henkilö voidaan kuitenkin vapauttaa varusmiespalveluksesta asevelvollisuuslain 74 tai 76 §:n nojalla.

Suomi ilmoittaa yleissopimuksen 22 artiklan b kohdassa tarkoitetuksi iäksi 30 vuotta.

3 §

Kansalaisuudesta tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta 18 päivänä heinäkuuta 2008 annettu laki (492/2008) tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 2008.

(Sopimusteksti on julkaistu Suomen säädöskokoelman sopimussarjan n:ossa 94/2008)

4 §
Sopimuksen muut kuin lainsäädännön
alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena
voimassa.

5 §
Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä jou-
lukuuta 2008.

Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 2008

Tasavallan Presidentti
TARJA HALONEN

Maahanmuutto- ja eurooppaministeri *Astrid Thors*

N:o 674

Tasavallan presidentin asetus

kansalaisuudettomuuden vähentämisestä tehdyn yleissopimuksen voimaansaattamisesta ja yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta

Annettu Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 2008

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty maahanmuutto- ja eurooppaministerin esittelystä, säädetään:

1 §
New Yorkissa 30 päivänä elokuuta 1961 kansalaisuudettomuuden vähentämisestä tehty yleissopimus, jonka eduskunta on hyväksynyt 13 päivänä toukokuuta 2008 ja jonka tasavallan presidentti on hyväksynyt 18 päivänä heinäkuuta 2008 ja jota koskeva hyväksymiskirja on talletettu Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan 7 päivänä elokuuta 2008, tulee voimaan 5 päivänä marraskuuta 2008 niin kuin siitä on sovittu.

2 §
Kansalaisuudettomuuden vähentämisestä

Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 2008

tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta 18 päivänä heinäkuuta 2008 annettu laki (493/2008) tulee voimaan 5 päivänä marraskuuta 2008.

3 §
Sopimuksen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa.

4 §
Tämä asetus tulee voimaan 5 päivänä marraskuuta 2008.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maahanmuutto- ja eurooppaministeri *Astrid Thors*

N:o 675

Valtioneuvoston asetus

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta

Annettu Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 2008

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sosiaali- ja terveysministeriön esittelystä, säädetään Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta 31 päivänä lokakuuta 2008 annetun lain (668/2008) 9 §:n nojalla:

1 §

Laitoksen tehtävät

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tehtävänä on sen lisäksi, mitä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetussa laissa (668/2008) säädetään:

1) toimia asiantuntijaviranomaisena sosiaalihuoltoon, kehitysvammaisten erityishuoltoon, kansanterveystyöhön, erikoissairaanhoidon, mielenterveystyöhön, tartuntatauteihin, ympäristöterveyteen ja geenitekniikkaan sekä muihin laitoksen toimialaan liittyvissä asioissa;

2) vastata valtion mielisairaloita ja valtion sosiaalihuollon toimintayksiköitä koskevista asioista sekä sotasiirtolaisten yhteiskunnallisesta huollosta annetun asetuksen (376/1942) mukaisten avustusten myöntämisestä siten kuin niistä erikseen säädetään; sekä

3) huolehtia Suomen rokotehuollosta ja valvoa maassa käytettävien rokotteiden ja vastaavien valmisteiden laatua.

Laitoksen tulee sopia lääkevalvonnasta vastaavan toimivaltaisen viranomaisen kanssa 1 momentin 3 kohdassa säädetyn rokotteiden laadunvalvonnan toteutuksesta sekä siihen liittyvästä työnjaosta ja yhteistyöstä siten, että rokotteiden valvonta tulee kokonaisuutena järjestetyksi lääkelain (395/1987) edellyttämällä tavalla.

2 §

Laitoksen johto ja henkilöstö

Laitosta johtaa pääjohtaja. Laitoksessa on lisäksi ylijohtaja, hallintojohtaja, strategiajohtaja sekä muuta virka- ja työsopimussuh-

teessa olevaa henkilöstöä. Laitoksessa voi olla tutkimusprofessoreita.

Pääjohtajalla ja ylijohtajalla on professorin arvonimi.

3 §

Kelpoisuusvaatimukset

Kelpoisuusvaatimuksena laitoksen virkoihin on:

1) pääjohtajalla tohtorin tutkinto, hyvä perehtyneisyys laitoksen toimialaan sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus;

2) ylijohtajalla tohtorin tutkinto, hyvä perehtyneisyys toimialaansa sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus;

3) hallintojohtajalla ja strategiajohtajalla ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys hallinnollisiin tehtäviin sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus.

4 §

Pääjohtajan tehtävät

Pääjohtaja johtaa laitoksen toimintaa ja vastaa sille asetettujen tulostavoitteiden saavuttamisesta ja siitä, että laitoksen tehtävät hoidetaan taloudellisesti ja tehokkaasti. Pääjohtajan tulee seurata laitoksen toimialan kehitystä sekä huolehtia laitoksen toiminnan yleisestä kehittämisestä ja uudistamisesta.

5 §

Ylijohtajan tehtävät

Ylijohtaja johtaa toimialaansa ja vastaa toi-

mialalle sosiaali- ja terveysministeriön ja laitoksen välisessä tulossopimuksessa sekä laitoksen toimintasuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta. Ylijohtajan tulee seurata toimialansa kehitystä sekä huolehtia siihen liittyvästä tutkimus- ja kehittämistoiminnasta.

6 §

Henkilöstön nimittäminen ja ottaminen

Pääjohtajan nimittää valtioneuvosto.

Muun henkilöstön nimittää tai ottaa palvelukseen pääjohtaja tai muu laitoksen henkilöstöön kuuluva siten kuin laitoksen työjärjestyksessä määrätään.

Tutkimusprofessorin virka voidaan täyttää kutsusta.

7 §

Tutkijat ja harjoittelijat

Laitokseen voidaan ottaa pääjohtajan suostumuksella ulkopuolisia tutkijoita ja harjoittelijoita, jotka laitokselta palkkiota saamatta tekevät tutkimustyötä tai osallistuvat työharjoitteluun ja saavat siinä käyttää laitoksen laitteita ja tarvikkeita.

Tutkijan ja harjoittelijan ottamisen ehtoista ja heidän asemastaan määrätään työjärjestyksessä.

Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 2008

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

8 §

Valtion edustaminen

Laitos kantaa ja vastaa valtion puolesta sekä valvoo tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa valtion etua ja oikeutta sille kuuluvissa asioissa.

9 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

Tällä asetuksella kumotaan Kansanterveyslaitoksesta annettu asetus (374/1998) ja sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksesta annettu asetus (1120/1992) niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Täytettäessä ylijohtajien virat ensimmäisen kerran virkojen toimialat ovat seuraavat:

- 1) hyvinvointi- ja terveyspolitiikat;
- 2) hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen;
- 3) terveydensuojelu; sekä
- 4) sosiaali- ja terveyspalvelut.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Hallitussihteeri Heidi Manns-Haatanen

N:o 676

Valtioneuvoston asetus**Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta**

Annettu Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 2008

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sosiaali- ja terveysministeriön esittelystä, säädetään Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta 31 päivänä lokakuuta 2008 annetun lain (669/2008) 3 §:n, 5 §:n 1 momentin ja 7 §:n 1 momentin nojalla:

1 §

Viraston johto ja henkilöstö

Ylijohtaja johtaa viraston toimintaa ja vastaa sille asetettujen tulostavoitteiden saavuttamisesta ja siitä, että viraston tehtävät hoidetaan taloudellisesti ja tehokkaasti. Ylijohtajan tulee seurata viraston toimialan kehitystä sekä huolehtia viraston toiminnan yleisestä kehittämisestä ja uudistamisesta.

Ylijohtajan lisäksi virastossa on johtajia, hallintojohtajia, tietojohdajia sekä muuta virka- ja työsopimussuhteessa olevaa henkilöstöä. Johtajat johtavat vastuualueensa toimintaa ja vastaavat sille sosiaali- ja terveysministeriön ja viraston välisessä tulosopimuksessa sekä viraston toimintasuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta.

2 §

Kelpoisuusvaatimukset

Kelpoisuusvaatimuksena viraston virkoihin on:

1) ylijohtajalla ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys viraston toimialaan sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus; sekä

2) johtajalla, hallintojohtajalla ja tietojohdajalla ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys viran vastuualueeseen sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus.

3 §

Henkilöstön nimittäminen ja ottaminen

Ylijohtajan nimittää valtioneuvosto.

Muun virka- tai työsopimussuhteisen henkilöstön nimittää tai ottaa palvelukseen ylijohtaja tai muu viraston henkilöstöön kuuluva siten kuin työjärjestyksessä määrätään.

4 §

Lautakuntien asettaminen, kokoonpano ja työskentely

Sosiaali- ja terveysministeriö asettaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston esityksestä terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunnan, raskauden keskeyttämis- ja steriloimisasioiden lautakunnan sekä oikeuspsykiatristen asioiden lautakunnan neljäksi vuodeksi kerrallaan. Lautakunnan jäsenillä tulee olla yksi tai useampi henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnat ovat päätösvaltaisia täysilukuisina.

Lautakunnassa asian esittelee ylijohtajan määräämä virkamies. Lautakunnassa sihteerinä toimii ylijohtajan määräämä henkilö.

5 §

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunta

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunnassa käsitellään ja ratkais-

taan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston valvottaviksi säädettyjen terveydenhuollon ammattihenkilöiden muutoin kuin ammattihenkilön omasta hakemuksesta tapahtuvaa ammatinharjoittamisoikeuden rajoittamista ja menettämistä, ammatinharjoittamisluvan peruuttamista sekä ammattihenkilön ammattinimikkeen käytön kieltämistä koskevat asiat samoin kuin ammatinharjoittamisoikeuden, ammatinharjoittamisluvan ja ammattinimikkeen käyttöoikeuden takaisin- saamista sekä kurinpitoa koskevat asiat.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa lautakunnassa on puheenjohtaja, jonka tulee olla Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston virkamies, ja neljä muuta jäsentä. Jäsenistä yhden tulee edustaa lääketieteellistä ja yhden oikeustieteellistä asiantuntemusta ja yhden sitä ammattialaa, jonka harjoittajaa koskeva asia kulloinkin on käsiteltävänä.

6 §

Raskauden keskeyttämis- ja steriloisiasioiden lautakunta

Raskauden keskeyttämis- ja steriloisiasioiden lautakunnassa käsitellään ja ratkaistaan raskauden keskeyttämisestä ja steriloisimista koskevat hakemukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa lautakunnassa on puheenjohtaja, jonka tulee olla Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston virkamies, ja kolme muuta jäsentä. Yhden jäsenistä tulee edustaa oikeustieteellistä, yhden lääketieteellistä ja yhden sosiaalihuollon asiantuntemusta. Lautakunnan on tarvittaessa kuultava psykiatrian, synnytysopin ja perinnöllisyyslääketieteen asiantuntijoita.

7 §

Oikeuspsykiatristen asioiden lautakunta

Oikeuspsykiatristen asioiden lautakunnassa käsitellään ja ratkaistaan oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 45 §:ssä tarkoitettujen henkilön mielentilaa tai vaarallisuutta koskevat lausuntoasiat, asiat, jotka koskevat rikoksesta syytetyn tai epäillyn taikka mielentilansa vuoksi rangaistukseen tuomitsematta jätetyn

henkilön määräämistä psykiatriseen sairaala- hoitoon tai hoidettavaksi erityishuoltolaitoksessa sekä asiat, jotka koskevat tällaisen hoidon lopettamista.

Oikeuspsykiatristen asioiden lautakunnassa on puheenjohtaja, jonka tulee olla Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston virkamies, ja kolme muuta jäsentä. Jäsenistä yhden tulee edustaa oikeustieteellistä ja kahden psykiatrista asiantuntemusta. Psykiatrista asiantuntemusta edustavista jäsenistä toisen tulee edustaa lisäksi kunnallista terveydenhuoltoa. Käsiteltäessä henkilön määräämistä hoidettavaksi erityishuoltolaitoksessa osallistuu asian käsittelyyn lisäksi kehitysvammahuollon asiantuntemusta edustava jäsen.

8 §

Asiantuntijat

Virasto voi kutsua pysyviksi asiantuntijoiksi enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan tunnetusti taitavia ja kokeneita henkilöitä, jotka edustavat viraston tehtävien kannalta merkityksellistä tieteellistä tai muuta asiantuntemusta. Pysyväksi asiantuntijaksi suostunut henkilö on velvollinen antamaan edustamaansa alaa koskevaa asiantuntija-apua virastolle ja lääninhallituksille.

9 §

Lautakuntien jäsenten ja asiantuntijoiden palkkio ja kustannusten korvaaminen

Lautakuntien jäsenet sekä pysyvät asiantuntijat saavat suorittamistaan tehtävistä palkkiota ja matkakustannusten korvausta sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti.

10 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Täytettäessä johtajien virat ensimmäisen kerran virkojen vastuualueet ovat:

- 1) lupahallinnon prosessit,
- 2) valvonnan prosessit ja
- 3) valvontaviranomaisten ohjausprosessit.

Sen estämättä, mitä tässä asetuksessa säädetään, Terveystieteiden tutkimuskeskuksen terveydenhuollon ammattihenkilöiden

valvontalautakunta, raskauden keskeyttämis- ja sterilöimisasioiden lautakunta ja oikeuspsykiatristen asioiden lautakunta jatkavat tämän asetuksen voimaan tullessa toimintaansa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston lautakuntina, kunnes niille asettamis päätöksessä määrätty toimikausi päättyy.

Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 2008

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

Hallitusneuvos Ismo Tuominen

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

JULKAISIJÄ: OIKEUSMINISTERIÖ

N:o 668—676, 3 arkkia

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2008

EDITA PUBLISHING OY, PÄÄTOIMITTAJA JARI LINHALA

ISSN 1455-8904